

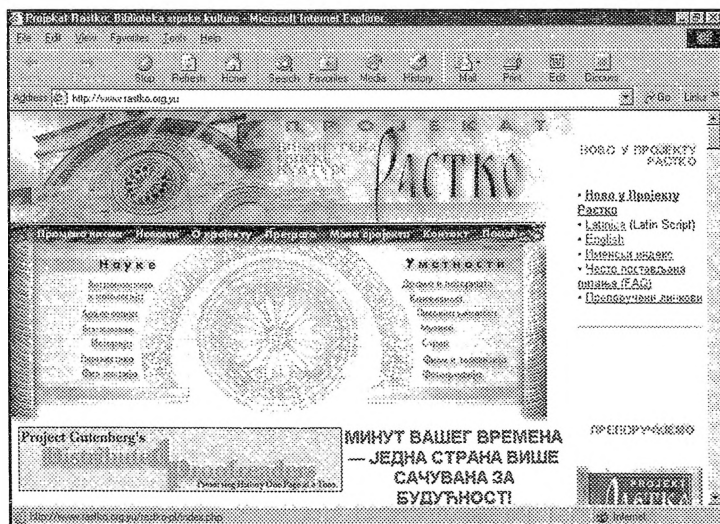
www.rastko.org.yu

Интернетот денес претставува не само брзо средство за комуникација, туку и вистински извор на информации. Притоа, со малку трпение, уметност и информации, може да се биде во тек, како со новоиздадените книги, така и со веќе објавените научни трудови, кои се од голема помош во наставно-научната работа.

Токму тоа сакаме и да го сториме, да Ве запознаеме со еден web-site, кој нуди огромно богатство, особено за предметот историја и за сродни научни гранки. Тоа е web-site од српска провиниенција со интернет адреса: www.rastko.org.yu. Тука може да се пронајдат: историски дела што се дадени во целост во HTML, или пак во *.pdf варијанта, потоа кратка содржина на дела или пак дел од научни студии, статии итн. Притоа, може да се забележи дека во целост се дадени дела што се од постар датум, додека поновите дела се дадени во пократките варијанти, од што произлегува дека е почитуван авторскиот труд со внимавање на застарување на авторските права. Тоа е работено во стил на Project Gutenberg, проект што е замислен

за заштита и омасовување на литературното богатство со Internet дистрибуција. Но, за разлика од овој проект, кој е од интернационални размери и се грижи пред сè за литературните класици и уметничката литература, презентираниов site има пред сè ограничен, условно речено, локален карактер, односно содржи дела што на овој или оној начин се поврзани со Србија, но со многу поширок дијапазон на опфатени сегменти од општествените науки и со презентирање на научните достигнувања. Иако велíme дека презентираниите и објавени содржини се однесуваат пред сè за Србија и Црна Гора, сепак повремено има дела што се однесуваат и третираат сегменти од македонската историја.

Воведната страна се повикува со www.rastko.org.yu и е доста богато уредена со лесно и интуитивно опкружување. Изработена е во големина 800×600 што е недостаток, особено доколку се користи поголем екран кој има поголема резолуција (пример: 1024×768 или и погоре, во кој случај буквите ќе бидат помали и потешко ќе се движиме низ страниците).

Изглед на воведната страна на www.rastko.org.mk

Но и тоа не е толку незгодно по неколку-часовна работа со него, така што овој проблем станува „невидлив“ во продолжение од работата.

Веднаш на почетокот влегува в очи максимата: МИНУТ ВАШЕГ ВРЕМЕНА-ЈЕДНА СТРАНА ВИШЕ САЧУВАНА ЗА БУДУЌНОСТ! Тоа е всушност еден од патоказите, кон кои ќе се движи овој web-site, односно проширување на содржините и на неговото богатство, при што ги анимираат самите корисници да донираат свои делови од обработени книги внесени повторно во компјутер со некој текст-процесор или со OCR.

Содржините се дадени во две групи: науки и уметности. Од науките се опфатени следниве: антропологија и етнографија, археологија, богословија, историја, лингвистика и филозофија. Притоа, не би требало да се движиме по буквална смисла на науките, затоа што, на пример, Житијата на српските кралеви ќе ги најдеме во групата Богословје, но исто така и во одделот Историја, итн. Сепак, препорачуваме внимателно проследување на содржината на секоја од науките,

а потоа да следува селектирање и симнување и снимање на делата на компјутер.

Воведната страна, покрај основните содржини што ги нуди, дава и комплетен приказ на развојот на оваа идеја за web-site-от, на импресумот и изведувачите на овој проект, како и предлозите за идните текстови и книги што би требало да се најдат тука. Со свои активности може да се вклучи секој што има малку технички можности и желба за работа и што би ја следел наведената максима на овој проект.

Влегувањето во секој од одделите е брзо и интуитивно. Откако ќе влезете во некоја од страните, на пример историја, Ве дочекува, покрај графички обликуваниот дел, и соодветна содржина на таа страна, групирана според правилата за неа, со што многу лесно може да се снајдете во предадените содржини.

Веднаш, пак, по содржината на секоја страна е дадена легенда на употребените симболи за означување на содржината на текстот. Тоа помага за многу лесно снаоѓање во ваков обемен материјал. Употребените симболи се идентични за сите страни, така што по неколкуминут-

Садржај

Генерални преглед

Средњи век • XIX и XX век • Босна и Херцеговина
Косово и Метохија • Црна Гора • Бока Которска • Срби у
Румунији • Словени у Албанији • Срби у Мађарској •
Бугарска • Украина
• Лужички Срби • Пољска • Историја српске цркве • Српска
дијаспора •

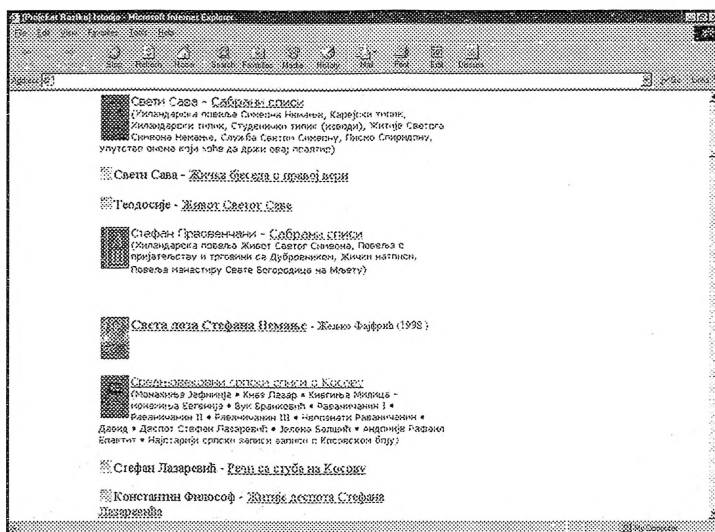
Легенда

- овај знак или оригинална насловна страна књиге
означавају да је реч о интегралном електронском
издању

- чланак или краћа студија, итд.

- резиме, сажетак или опис.

Изглед на содржината на одделот за Историја и основните навиџациски симболи за презентираниите материјали

Дел од презентираниите содржини во одделот Историја

но разгледување веќе ги препознавате содржините со преглед на употребените графички симболи.

Откако ќе се запознаете со презентираниите содржини и кога ќе ги сфатите употребените правила на симболички приказ, сосема лесно го одбирате насловот што ќе го предизвика Вашиот интерес.

Притоа, при разгледувањето на материјалот ќе забележите дека покрај секој графички приказ и насловот на трудот, има и кратки информации за неговата содржина: опфатени содржини, автори, поднаслови итн., што ќе ја олесни работата.

Откако ќе одберете некоја од книгите или статиите, по отворањето на страницата ќе забележите дека повеќето од нив се предадени комплетни, односно со комплетниот илустративен материјал - слики, карти, фотографии, шеми и сето она што го содржат тие (доколку го има во нивното интегрално издание). Нема никаков проблем за симнување на презентираните содржини, ниту пак потреба од посебна авторизација, единствено тоа е оставено на прашањето на совеста на корисникот на тој материјал.

Особено богат дел од презентирани-те историски содржини претставува средниот век, при што може да се најдат речиси целокупните житија на српските кралеви и архиепископи, беседи, повелби итн., но и неколку целокупни историски дела, како што е на пример "Историја на српскиот народ" од Владимир Чоровиќ. Исто така, тука може да се најдат и житијата на Кирил и Методиј, на Климент Охридски, како и нивни дела.

На почетокот на секое дело се дадени основните генералии: датумот на издавање, издавачката куќа и сè друго што би можело да биде од полза за корисникот на овој труд. За помалите текстови, како статии, прикази, написи во весници, дадени се целосни податоци за тоа каде, во кое списание и кога се објавени. Напоменуваме само, дека како и со секоја историска литература, така и со дел од презентираниите информации треба да се работи внимателно, со целокупното научно внимание и апаратура, поради фактот што голем дел од нив се со постар датум.

Во секој случај, овој web-site заслужува да се посети и да се разгледа, а со понудениот материјал воопшто нема

да Ве разочара, туку напротив, ќе придонесе за збогатување на Вашата библиотека, иако само како дигитално издание. Но, сепак тоа е и предност поради поголемата брзина при маневрирањето и разгледувањето на книгата, особено на поголемите. Графичкиот материјал (сли-

ки, карти итн.) е со сосема пристапен квалитет. Притоа, би можело да се заклучи дека вакво издаваштво недостига и кај нас, со што заслужува уште поголемо внимание.

Киро МАВРОСКИ

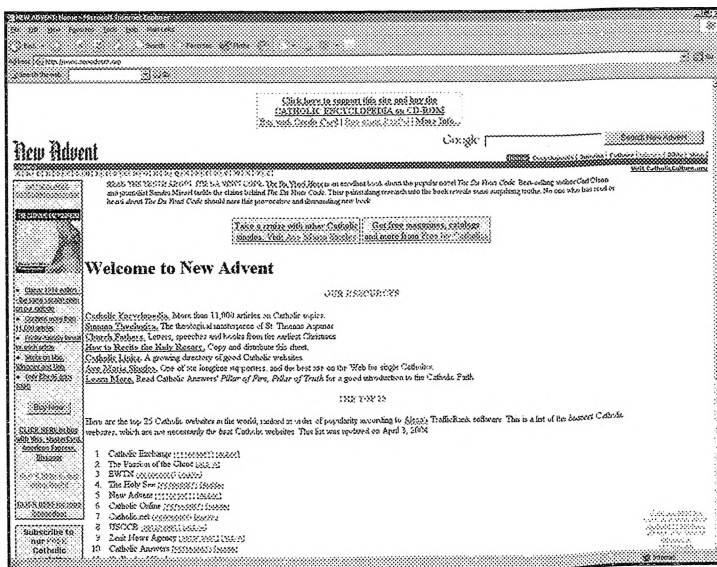
www.newadwent.org

Интернет денес претставува вистински извор на информации. Секако, треба да се внимава на дадените информации, кои не се секогаш најнови, односно современи, и зад кои не се крие секогаш научното, туку повеќе пропагандното. Покрај тоа, една од најголемите тешкотии при пребарувањето на Интернет, секогаш е огромниот број страни и сајтови што се јавуваат при барањето на некој термин што нè интересира.

Еден од web-site-овите со огромен број информации со историска тематика секако е www.newadwent.org. На овој сајт

може да се најдат огромен број содржини, кои, според составувачите, содржат околу 11.000 статии. Во статиите преовладува историската содржина, а притоа се опфатени: личности, локалитети, дела од светите отци, како и други содржини. Изработен е мошне интуитивно и движењето низ него е лесно. Не е премногу оптоварен со реклами и со друга графика, што го олеснува манипулирањето.

Главниот дел од овој web-site го сочинува Католичката енциклопедија, во која, како што рековме, според составувачите има повеќе од 11.000 статии. Пре-

Почейнаиџа сѝрана од www.newadwent.org